

کدیور: مشروعیت حکومت در گروی رضایت مردم است

کردن بر مردم و مردم وظیفه پذیرش را دارند، مشروعیت چنین حکومتی دو مولفه دارد که اگر یکی از آن دو یا هر دو منتفی شدن حکومت عدم مشروعیت دارد. مولفه اول رعایت ضوابط دینی است. یعنی حکومتی مشروع است که ضوابط دینی را رعایت کند و مولفه دوم اینکه حکومت غیر از رعایت ضوابط اخلاقی و دینی بایستی مورد رضایت اکثریت مردم جامعه نیز باشد. حال اگر حکومتی ضوابط دینی را رعایت کرد اما به هر دلیلی درست یا غلط مورد رضایت اکثریت جامعه اش نبود، چون به لحاظ عمومی معتبر شمرده نمی شود لذا عوامل این حکومت از نفوذ کلمه بر خوردار نیستند بنابراین به زور متوسل می شوند و کسانی که چنین دیدگاهی دارند چاره ای جز تمسک به خشونت، سرکوب و ارباب نخواهند داشت. وی در تبیین مشخصات یک «حکومت جمهوری» گفت: حکومت جمهوری حکومتی است که ۱- مردم را ذاتی حق می داند، یعنی مردم از حقوق مساوی برخوردار بوده و حق تعیین سرنوشت خود را دارند. ۲- مسوولان حکومت از سوی مردم انتخاب می شوند. ۳- قدرت در این نوع حکومت ادواری است.

۴- همه مسوول در مقابل مردم مسوول هستند چرا که متصدی امور مردم می باشند. ۵- همه شهروندان در حقوق شهروندی مساوی هستند. ۶- در حکومت جمهوری اختیارات رئیس جمهور (در صورتی که بالاترین فردی باشد که قدرت را داراست) مقید به قانون است. ۷- در این نوع حکومت همه مسوولیت ها به شکل متمرکز در افراد وجود ندارد. وی ضمن اشاره به دیدگاه اول در مورد جمهوری گفت: آنان معتقدند جمهوری حکومتی است که تمام مردم موظفند آن را بپذیرند و به جای اینکه جمهوری را به حق انتخاب مبتنی کنند به وظیفه پذیرش مبتنی کرده اند. در اینجا یک استحاله معنوی صورت گرفته و جمهوری تغییر معنا داده است. در جایی گفته شد منظور از جمهوری اسلامی حکومتی است که مردم به خداوند و به منصوبین خداوند ایمان دارند. کدیور گفت: مگر مردم ملعبه ما بودند که وقتی امام (ره) گفت جمهوری اسلامی، منظورش این چیزی بود که این آقایان امروزه می گویند. وی در پایان خاطر نشان کرد: اگر از کسانی که چنین دیدگاهی دارند سوال کنید اگر مردم به این نتیجه رسیدند که ما شما را نمی خواهیم شما چه می کنید؟ اگر پاسخ دادند که ما بر حق هستیم و با کار فرهنگی و منطق به مردم اثبات می کنیم که ما حق هستیم که هیچ، اما اگر پاسخ دادند که مردم غلط می کنند که ما را نمی خواهند و ما که حق هستیم ناحق می دانند پس آنان را سرکوب می کنیم و یا سوال شود که اگر نظامی جمهوری است این زمام داران هستند که بایستی خود را با مردم منطبق کنند یا مردم باید خود را با زمامداران منطبق کنند؟ پاسخ به این دو سوال نشان می دهد که ما به جمهوری اسلامی معتقد هستیم یا خیر!

گروه سیاسی: عصر دیروز محسن کدیور در تالار این سینای دانشکده پزشکی دانشگاه تهران پیرامون موضوع «مبانی جمهوری اسلامی» سخنرانی کرد. به گزارش خبرنگار آفتاب یزد، وی ضمن اشاره به مفهوم جمهوری اسلامی در زمان پیروزی انقلاب گفت: در آن زمان از امام (ره) سوال شد که جمهوری اسلامی یعنی چه و ایشان در پاسخ گفتند که جمهوری به همان معنا که در همه دنیا جمهوری است، اما اسلامی به معنای پیاده شدن قوانین و احکام اسلامی در این کشور می باشد. کدیور با ذکر برخی سخنان در یک ساله اخیر راجع به عبارت جمهوری اسلامی گفت: در جایی گفته اند که در آن زمان به مصلحت بوده است که برای جذب مردم واژه جمهوری اسلامی به کار برده شود و در جایی دیگر گفته اند: واژه جمهوری در اصل برای دفع تبلیغات دشمن بوده است والا ممکن است خود این مطلب مورد تأیید ما نباشد. وی در ادامه گفت: تفسیرهایی که امروزه راجع به جمهوریت صورت می گیرد با ۲۰ سال پیش کاملاً متفاوت است. آن چه مهمتر از شکل حکومت جمهوری است محتوای یک حکومت جمهوری می باشد که ضوابط آن را دو مساله مشروعیت و حق تبیین می کند که اگر این مطلب را کاملاً مشخص کنیم سخن گفتن در مورد دیگر ضوابط یک جمهوری بسیار ساده خواهد بود. وی در تصریح کلمه مشروعیت گفت: در این جا منظور از مشروعیت، شرعی بودن و مساوی حق بودن نیست و گر نه خیلی ساده بود که به جای واژه مشروعیت واژه صحت را بکار ببریم. مشروعیت در فلسفه و جامعه شناسی سیاسی به معنای معتبر بودن است و رژیم مشروع، رژیمی است که اعتبار بین المللی دارد ولی ممکن است یک رژیمی واقعا حق نباشد، اما مشروعیت بین المللی داشته باشد. کدیور تأکید کرد: مشروعیت: در فلسفه سیاسی به دو حق تحلیل می شود. یکی حق امر کردن از جانب آمران و دیگری حق اطاعت کردن از جانب دستوربران و در بین نظریه های موجود دینی دو مبنای متفاوت مشروعیت دیده می شود. مبنای اول می گوید: مشروعیت سیاسی یعنی اعتبار امر حکومت ها و اطاعت شهروندان شش دانگ در اختیار خداوند است. مردم خود در مشروعیت حکومت ها هیچ دخالتی ندارند و این مشروعیت الهی بلا واسطه است یعنی تمام مشروعیت توسط احکام دینی بر می شود. بر اساس این نوع نگرش امر حکومت کاملاً تبیین شده است و بایستی فقها و عالمان دینی در متون دینی بگردند و این مسائل را بیرون بکشند. وظیفه مردم در چنین حکومتی اطاعت از اولیای خود و پذیرش حکومت است که با این عمل به حکومت دینی فعلیت می بخشد و به اقامه دین خدا یاری می رسانند، اما مشروعیت حکومت فارغ از رای مردم تبیین می شود. مبنای دوم می گوید: این که حکومتی حق امر